

**Florakartering
Land van Ons Lettele
2021**

Trefwoorden

KNNV, IVN, Plantenwerkgroep, florakartering, Land van Ons

Samenvatting

In dit document wordt Florakartering 2021 beschreven welke is uitgevoerd door KNNV-IVN Plantenwerkgroep op een perceel van Land van Ons in Lettele.

Voorkant

Luchtfoto 2020 van Lettele e.o. Bron: PDOK.

Versie	Datum	Auteur	Redactie
0.1	mei. 2021	Gerrit Hendriksen Ben de Winder	

Status

Voorlopig

Inhoud

1 Florakartering	3
1.1 Inleiding PWG KNNV-IVN	3
1.2 Aanleiding	3
1.3 Samenstelling PWG	3
1.4 Beschrijving van het gebied	3
2 Methode	4
3 Grondwater	4
4 Kartering	9
5 Literatuur	12
5.1 Literatuur	12
5.2 Data, software en websites	12

Lijst van figuren

Figuur 1 Het zwarte deel is het Land van Ons. De boerderij is aan de rechterkant van deze figuur te zien, rechts van de grote rode heuvel (de enk). Hoogte van het Land van ons ligt tussen 5.6 en 6.5 m-NAP. Het hoogste punt van de enk is ca. 9.1 m-NAP (Bron: AHN3, AHN.NL).	4
Figuur 2 Baarlermarsweg, buis B27H0120006, maaiveldhoogte 6.5 m-NAP	6
Figuur 3 Cröddendijk, buis B27H0074001, maaiveldhoogte 7.8 m-NAP	6
Figuur 4 Koerkampsweg, buis B27H0069001, maaiveldhoogte 7.5 m-NAP	7
Figuur 5 GHG over de periode 2011-2018 volgens LHM4.1 (Bron: data.nhi.nu)	8
Figuur 6 GLG over de periode 2011-2018 volgens LHM4.1 (Bron: data.nhi.nu)	8
Figuur 7 GVG over de periode 2011-2018 volgens LHM4.1 (Bron: data.nhi.nu).....	9

1 Florakartering

1.1 Inleiding PWG KNNV-IVN

De plantenwerkgroep (PWG) van KNNV-IVN Deventer heeft jaarlijks een programma waarin floristisch onderzoek van gebieden wordt uitgevoerd. Enerzijds heeft dat als doel meer inzicht te krijgen in de soortensamenstelling van de Deventer Flora. Niet onbelangrijk echter is ook het op peil houden van de kennis van de leden. Veel aandacht wordt dan ook besteed aan soortenkennis en zo goed als mogelijk ook op een gezellige manier. De groep van geïnteresseerden is vrij groot en bestaat uit ca. 50 leden. Hiervan zijn tot 15 leden regelmatig te vinden op de excursies die worden gecoördineerd door Gerrit Hendriksen en Ben de Winder.

De inhoud van het programma is vrij divers. Hieronder een aantal projecten en/of jaarlijks terugkerende onderdelen:

Monitoring gebieden (Gooiermars/Bannink, Moespotleide, Dortherbeek, stroomdalgraslandsoorten)

Stadsexcursies, regelmatig ook voor publiek

FLORON KM hokken

Excursies op aanvraag voor bijvoorbeeld stadsecoloog

1.2 Aanleiding

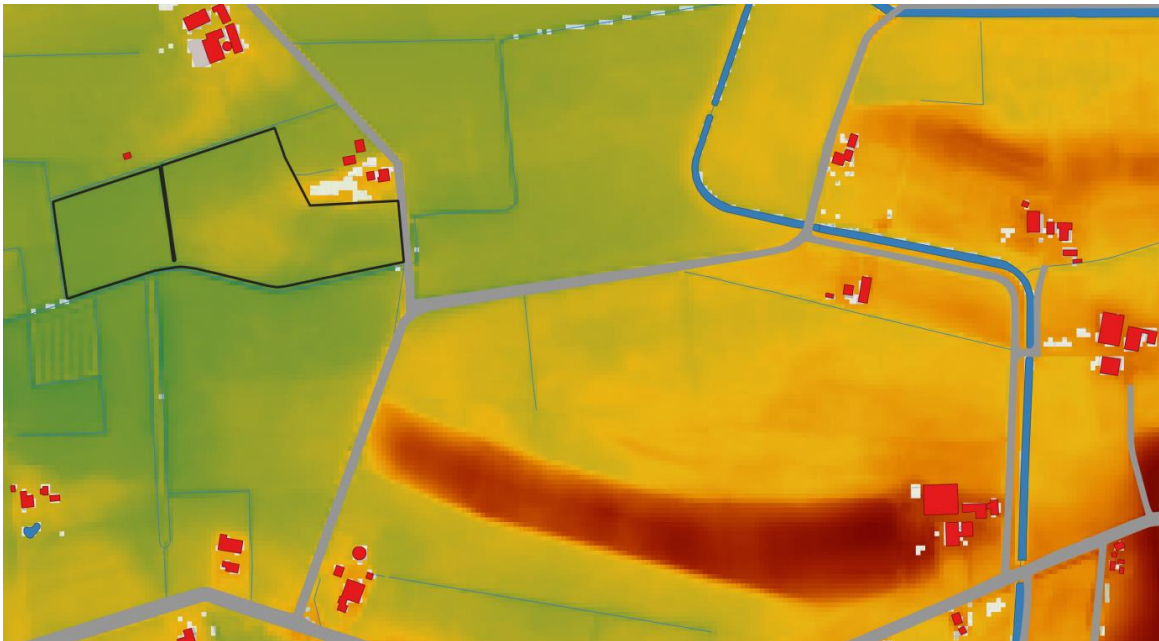
Via Michiel Bussink, perceel coördinator is de Plantenwerkgroep van KNNV-IVN Deventer gevraagd een florakartering uit te voeren op het Land van Ons perceel Lettele.

1.3 Samenstelling PWG

Op 3 mei 2021 hebben Ben de Winder en Gerrit Hendriksen het gebied eenmalig en kort bezocht. Wegens corona maatregelen is besloten geen grotere groep mensen bij deze florakartering te vragen.

1.4 Beschrijving van het gebied

Het betreffende perceel van Land van Ons ligt aan de Schooldijk te Lettele en is een perceel met een licht glooiend reliëf en een hoogte tussen 5.6 m-NAP en 6.5 m-NAP. Onderstaande figuur is een weergave van de hoogte kaart van het perceel incl. een deel van het land van Rick Huis in 't Veld.

Figuur 1 Het zwarte deel is het Land van Ons. De boerderij is aan de rechterkant van deze figuur te zien, rechts van de grote rode heuvel (de enk). Hoogte van het Land van ons ligt tussen 5.6 en 6.5 m-NAP. Het hoogste punt van de enk is ca. 9.1 m-NAP (Bron: AHN3, AHN.NL).

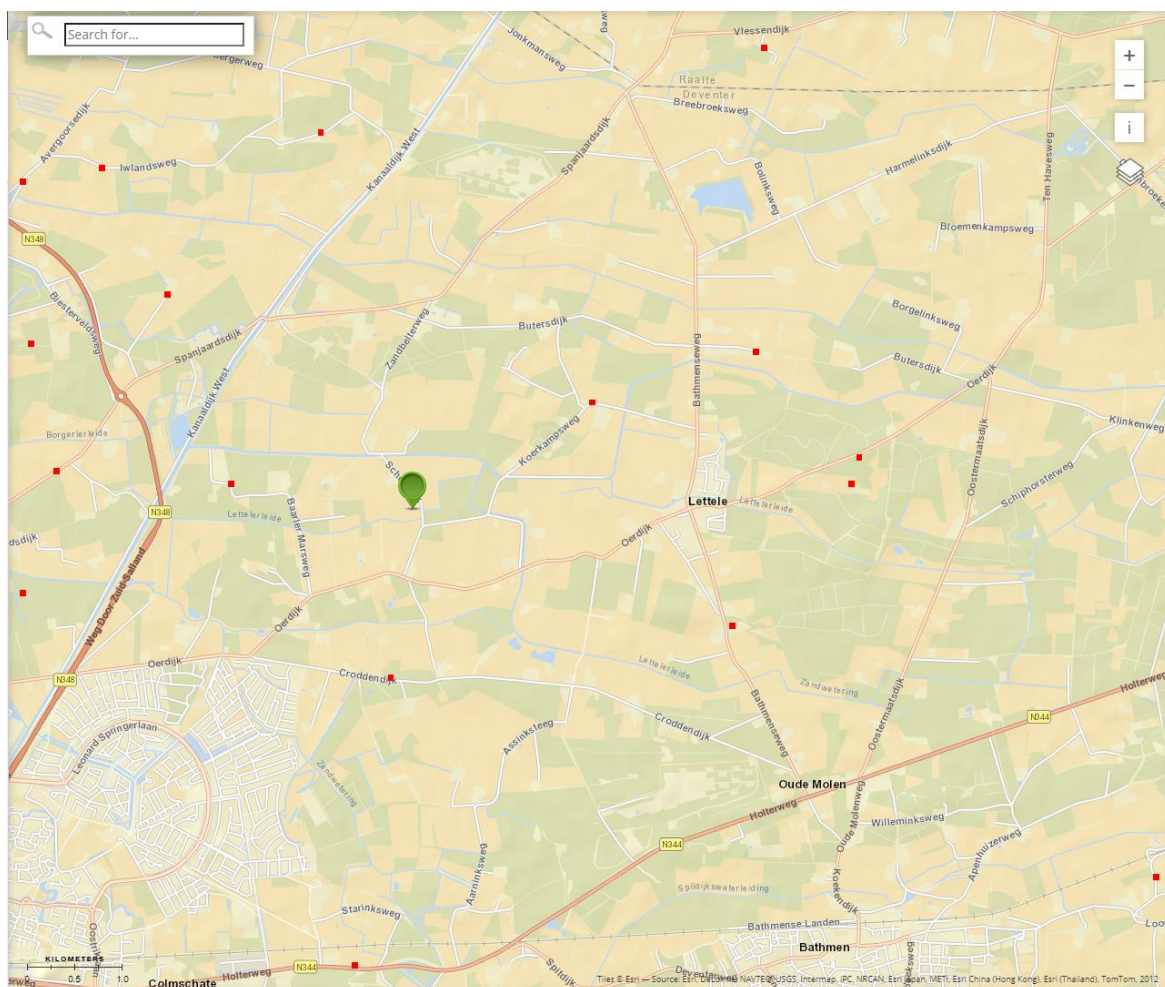
2 Methode

Er is overeengekomen om volgens de standaard streeplijst methode op het voorkomen van alles soorten te karteren. De observaties zijn vastgelegd met behulp van de mobiele applicatie [ObsMap](#).

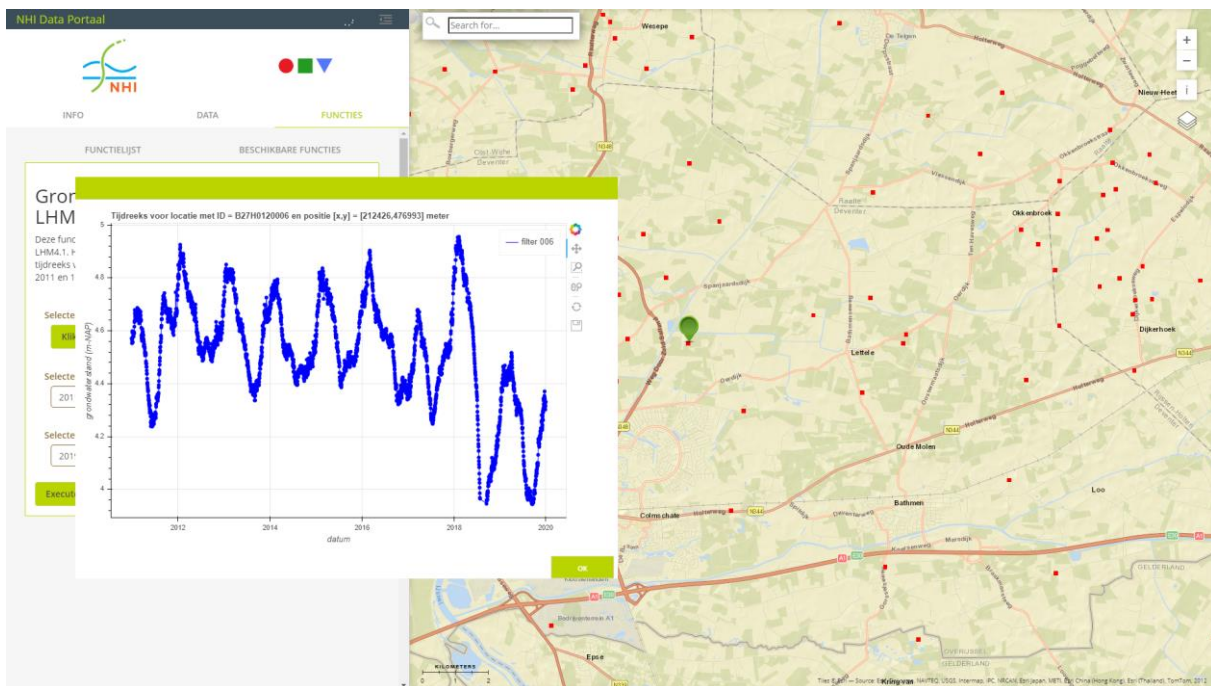
Via ObsMap worden de gegevens opgenomen in de databank van [waarneming.nl](#) en na validatie opgenomen in de NDFF. De gegevens kunnen op ieder willekeurig moment worden gedownload vanaf [waarneming.nl](#) door via het menu *ontdek > omgeving* de 2 gebieden aan te wijzen waarbinnen de florakartering is uitgevoerd en van deze gebieden alle waarnemingen van de waarnemer op te nemen.

3 Grondwater

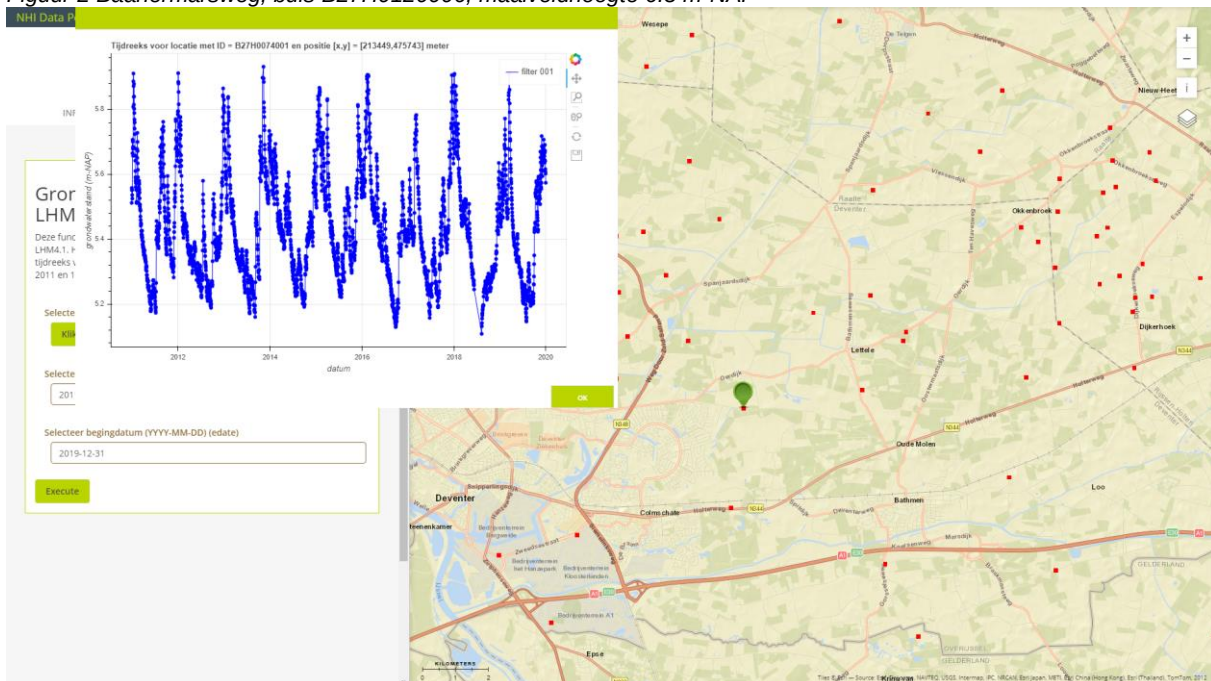
Beroepsmatig is één van de auteurs via zijn werk betrokken bij het NHI, Nationaal Hydrologisch Instrumentarium, en zorgt al een x aantal jaar dat alle gegevens mbt tot dat model (LHM, Landelijk Hydrologisch Model) beschikbaar zijn voor hergebruik (zogenaamde open data). De functionaliteit van het platform maakt het mogelijk een overzicht te maken van enkele grondwaterstanden. Ook is een globaal beeld van de grondwaterstand (Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand als modeluitvoer) is beschikbaar via dat portaal, wat overigens te vinden is via <https://data.nhi.nu>.

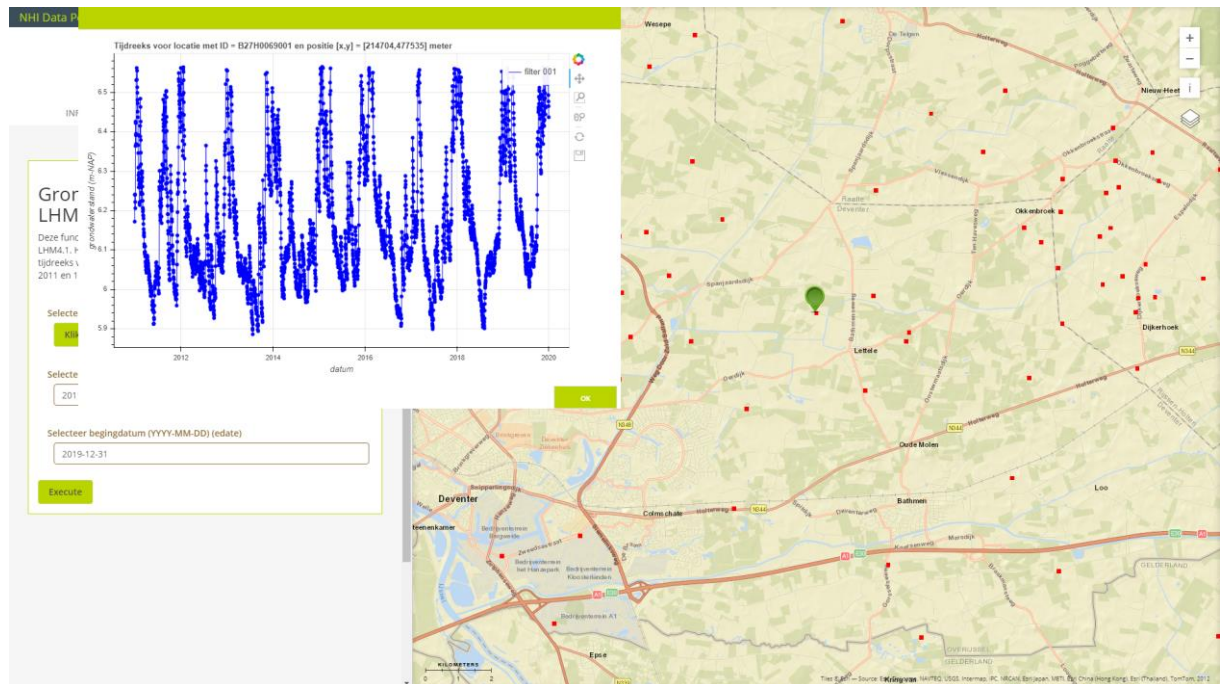
De groene punt in bovenstaande kaart is de ligging van het perceel, die rode stipjes zijn meetputten waar de grondwaterstand wordt gemeten. Het zijn de putten die gebruikt zijn voor de validatie van het model LHM4.1 (dus hoe goed is het model LHM4.1 (Landelijk Hydrologisch Model versie 4.1) uit 2020). Ik laat de grondwaterstandsreeksen zien die horen bij de 3 locaties rondom het groene punt. Ik heb in het onderschrift van de figuren ook even de maaiveldhoogte erbij gepakt.

Figuur 2 Baarlermarsweg, buis B27H0120006, maaiveldhoogte 6.5 m-NAP

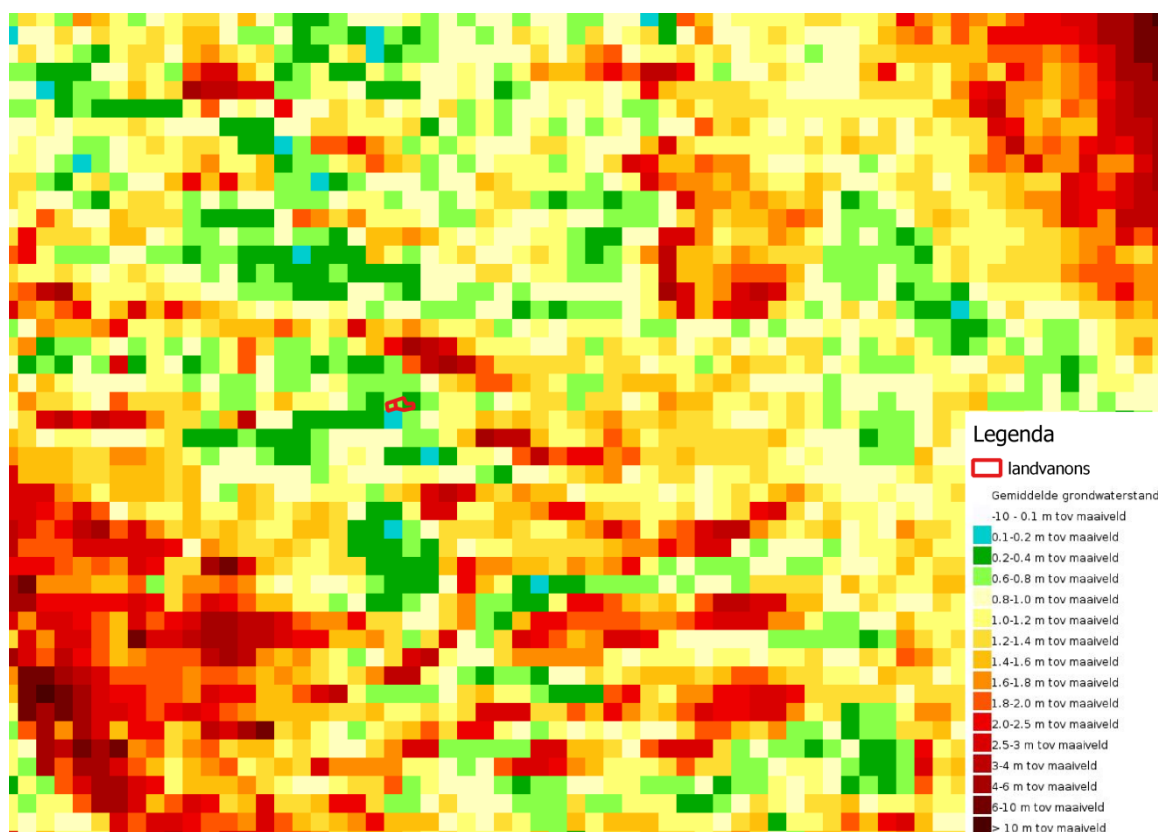
Figuur 3 Cröddendijk, buis B27H0074001, maaiveldhoogte 7.8 m-NAP

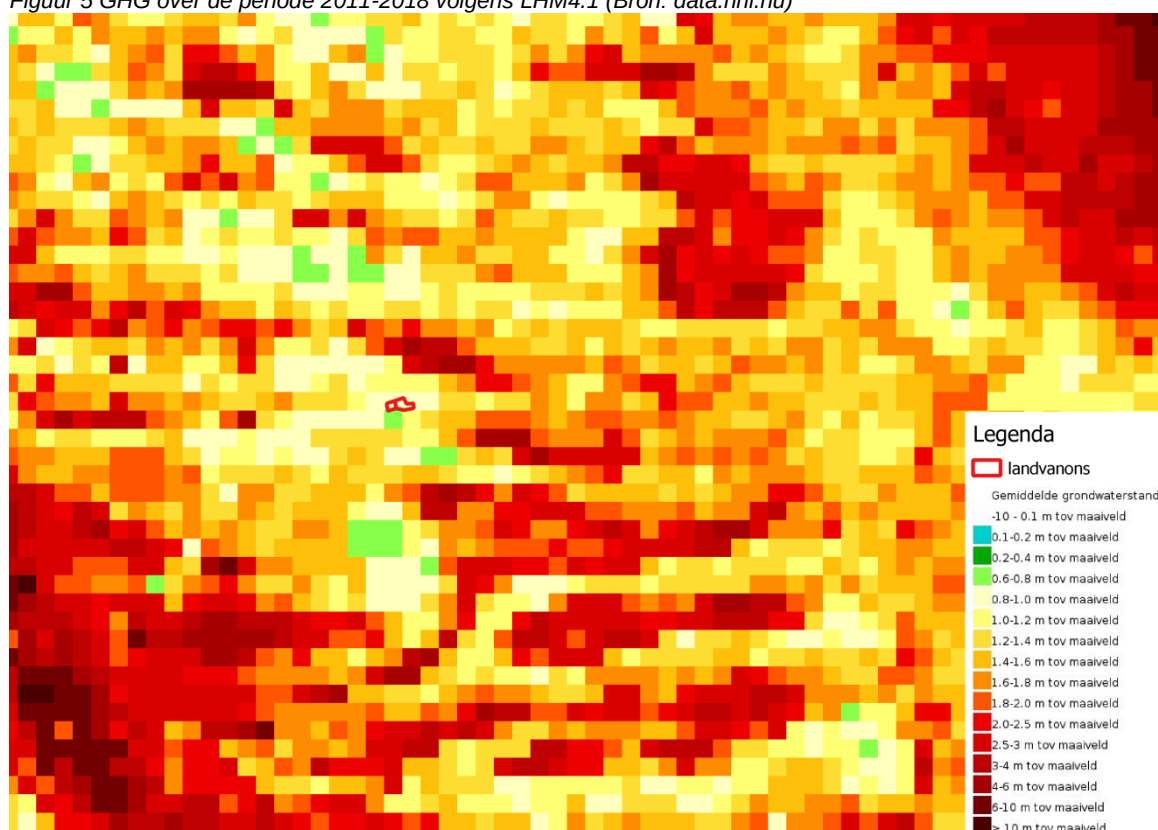
Figuur 4 Koerkampsweg, buis B27H0069001, maaiveldhoogte 7.5 m-NAP

Wat je ziet is dat de hoogste grondwaterstanden zo ongeveer 1 meter beneden maaiveld zijn. Vooral die aan de Cröddendijk en de Koerkampsweg zijn zeer stabiel, want laten alleen de seizoensvariatie zien. Die aan de Baarlermarsweg is vanaf 2018 20 cm lager. Overigens kun je hier niet zomaar zeggen dat er sprake is van verdroging. Je weet immers niet welke maatregelen daar in de buurt zijn genomen. Die 20 cm diepere grondwaterstand kan diverse oorzaken hebben. Overigens is het daar best wel raar, je zou verwachten dat de Soestwetering en het Kanaal daar juist een dempende invloed heeft (ofwel de variatie blijft gelijk, er zou geen dalende lijn moeten zijn). Kanaal en Soestwetering zijn belangrijk peilregulerende waterlopen.

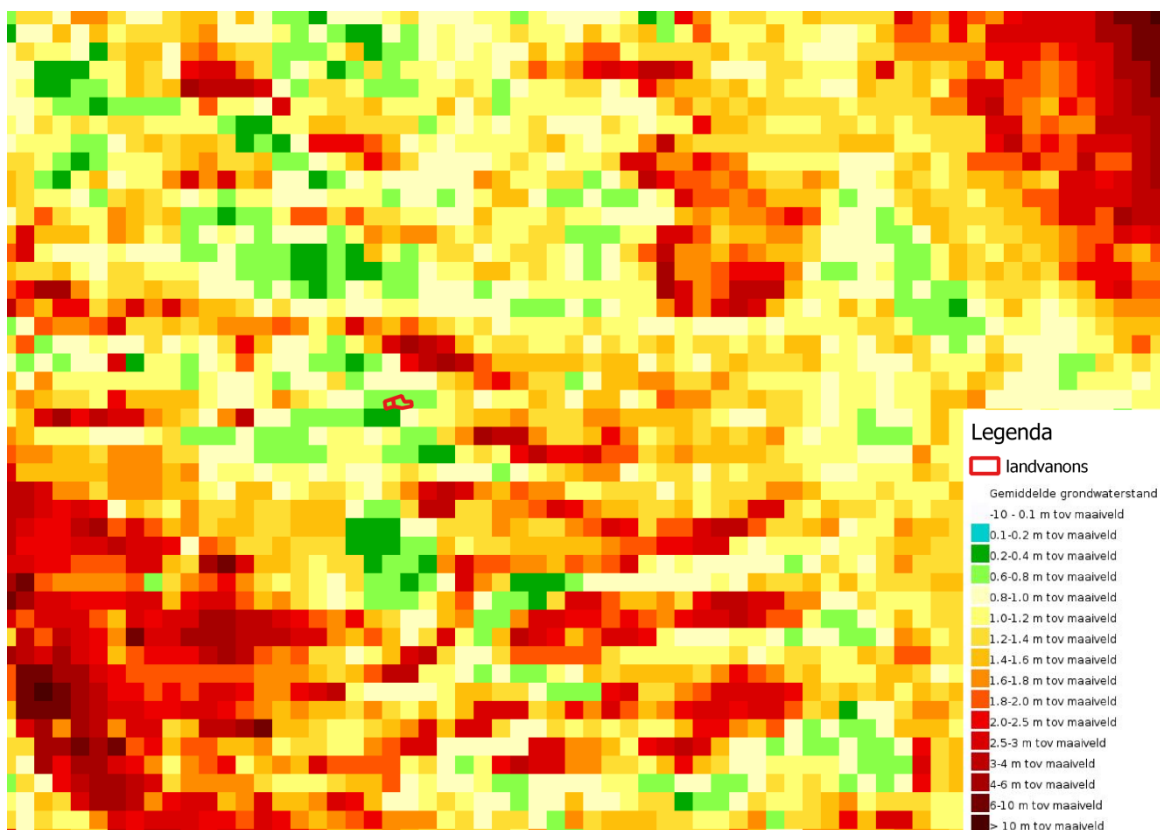
De modeluitkomsten van het LHM kunnen rekenkundig gemiddeld worden. In de geohydrologie is het gebruikelijk bijvoorbeeld om de 3 gemiddeld hoogste grondwaterstanden per jaar te middelen en dat weer te middelen over 8 jaar, dit wordt dan de GHG genoemd. Dit gebeurt ook bij de laagste grondwaterstanden, de GLG. Een goede maat voor de start van het groeiseizoen is de GVG, de Gemiddelde Voorjaarsgrondwaterstand. De volgende figuren laten deze kaarten (schaal 1:50 000).

Figuur 5 GHG over de periode 2011-2018 volgens LHM4.1 (Bron: data.nhi.nu)

Figuur 6 GLG over de periode 2011-2018 volgens LHM4.1 (Bron: data.nhi.nu)

Figuur 7 GVG over de periode 2011-2018 volgens LHM4.1 (Bron: data.nhi.nu)

De figuren 5-7 laten een beeld zien wat door de topografie van het gebied wordt bepaald. Ofwel, het Land van Ons ligt in een redelijk laag deel van het gebied wat bestaat uit beekdalen, kommen en dekzandwelvingen. De GHG laat zien dat het nat kan zijn tijdens de periode met de hoogste grondwaterstanden (de winter). Dat is ook een observatie geweest tijdens het planten van de bomen (mondeling: Michiel Bussink). Dit gegevens is ook terug te vinden in de andere kaarten.

De gegevens zijn verklarend voor de soorten die gevonden zijn in dit gebied. Liesgras, Pinksterbloem en Moerasspirea bijvoorbeeld zijn indicatoren voor natte omstandigheden en die laatste ook voor kwel.

4 Kartering

Het veldbezoek van 3 mei 2021 heeft 63 soorten opgeleverd waarvan er 1 vermeldenswaardig is, dat is Moerasspirea en wel vanwege het feit dat dit een kwelindicerende soort is. Kwelindicerende soorten geven de potentie van een gebied weer. Kwel in de ondergrond schept condities die gunstig zijn voor veel bijzondere soorten. Hier zou in het beheer rekening mee gehouden kunnen worden.

De overige soorten (zie de tabel) zijn 'normale' graslandsoorten. Overigens is 63 best veel voor 1 perceel van 4 ha en bovendien in gebruik als extensief grasland.

In onderstaande tabel is het aantal opgenomen. 1 betekent hier gezien, niet geteld. In het geval er wel een aantal staat is dat volgende de FLORON abundantie schaal.

Tabel 1 Gevonden soorten op 3 mei 2021.

Soortnaam Nederlands	Soortnaam: Wetenschappelijk	Aantal
Akkerdistel	<i>Cirsium arvense</i>	1
Bijvoet	<i>Artemisia vulgaris</i>	1
Blaartrekkende boterbloem	<i>Ranunculus sceleratus</i>	1
Boerenwormkruid	<i>Tanacetum vulgare</i>	1
Echte valeriaan	<i>Valeriana officinalis</i>	1
Engels raaigras	<i>Lolium perenne</i>	1
Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris</i>	1
Geknikte vossenstaart	<i>Alopecurus geniculatus</i>	1
Gekroesde melkdistel	<i>Sonchus asper</i>	1
Gele lis	<i>Iris pseudacorus</i>	1
Gestreepte witbol	<i>Holcus lanatus</i>	1
Gewone hoornbloem	<i>Cerastium fontanum</i>	1
Gewone reigersbek	<i>Erodium cicutarium subsp. cicutarium</i>	1
Gewone rolklaver	<i>Lotus corniculatus</i>	1
Gewone smeewortel	<i>Symphytum officinale</i>	1
Gewone zandmuur	<i>Arenaria serpyllifolia</i>	1
Gewoon barbarakruid	<i>Barbarea vulgaris</i>	1
Gewoon biggenkruid	<i>Hypochaeris radicata</i>	1
Greppelrus	<i>Juncus bufonius</i>	1
Grote brandnetel	<i>Urtica dioica</i>	1
Grote vossenstaart	<i>Alopecurus pratensis</i>	1
Harig wilgenroosje	<i>Epilobium hirsutum</i>	1
Heermoes	<i>Equisetum arvense</i>	1
Herderstasje	<i>Capsella bursa-pastoris</i>	1
Herik	<i>Sinapis arvensis</i>	1
Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea</i>	1
Kleefkruid	<i>Galium aparine</i>	1
Kleine veldkers	<i>Cardamine hirsuta</i>	1
Klimopereprijs	<i>Veronica hederifolia</i>	1
Kluwenhoornbloem	<i>Cerastium glomeratum</i>	1
Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	1
Kruipende boterbloem	<i>Ranunculus repens</i>	1
Liesgras	<i>Glyceria maxima</i>	1
Liggende vetmuur	<i>Sagina procumbens</i>	1
Mannagras	<i>Glyceria fluitans</i>	1
Moerasspirea	<i>Filipendula ulmaria</i>	10
Paardenbloem	<i>Taraxacum officinale s.l. (incl. all sec.)</i>	1
Paarse dovenetel	<i>Lamium purpureum</i>	1

Penningkruid	<i>Lysimachia nummularia</i>	1
Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i>	501
Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i>	501
Pitrus	<i>Juncus effusus</i>	1
Reukeloze kamille	<i>Tripleurospermum maritimum</i>	1
Ridderzuring	<i>Rumex obtusifolius</i>	1
Rietgras	<i>Phalaris arundinacea</i>	1
Rode klaver	<i>Trifolium pratense</i>	1
Rood zwenkgras	<i>Festuca rubra</i>	1
Scherpe boterbloem	<i>Ranunculus acris</i>	1
Schijfkamille	<i>Matricaria discoidea</i>	1
Sint-Janskruid	<i>Hypericum perforatum</i>	1
Smalle weegbree	<i>Plantago lanceolata</i>	1
Speerdistel	<i>Cirsium vulgare</i>	1
Straatgras	<i>Poa annua</i>	1
Tijmereprijs	<i>Veronica serpyllifolia</i>	1
Veldbeemdgras	<i>Poa pratensis</i>	1
Veldereprijs	<i>Veronica arvensis</i>	1
Veldzuring	<i>Rumex acetosa</i>	1
Vogelmuur	<i>Stellaria media</i>	1
Wilde peen	<i>Daucus carota subsp. carota</i>	1
Witte klaver	<i>Trifolium repens</i>	1
Zachte dravik	<i>Bromus hordeaceus</i>	1
Zachte ooievaarsbek	<i>Geranium molle</i>	1
Zandhoornbloem	<i>Cerastium semidecandrum</i>	1
Zevenblad	<i>Aegopodium podagraria</i>	1

Deze soortenlijst is vooral een soortenlijst van een verstoord milieu (Herderstasje, Schijfkamille, Hondsdraf, Kleefkruid, Gewone reigersbek en Gewone hoornbloem). Dat is overigens geen negatieve classificatie. Veel van de soorten zijn gebonden aan milieus die dynamisch zijn, veelal eenjarig en mogelijk volgend jaar niet meer aanwezig. Het zijn opportunisten onder de soorten. Deze soorten leveren dan ook een eigen bijdrage aan de biodiversiteit en zijn voor veel insecten van dit type milieus van belang. Er is niet gekeken naar insecten, maar de kale plekken in het land kunnen goede nestgelegenheden bieden voor zandbijen en de daarbij behorende nestparasieten.

5 Literatuur

5.1 Literatuur

- L.B. Sparrius, B. Odé & R. Beringen, 2014. Basisrapport Rode Lijst Vaatplanten 2012 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. FLORON Rapport 57. FLORON, Nijmegen.

5.2 Data, software en websites

- GIS volgens Wikipedia. https://nl.wikipedia.org/wiki/Geografisch_informatiesysteem [geraadpleegd op 3 mei 2021]
- Obsmap, https://play.google.com/store/apps/details?id=org.obsmapp&hl=en_US [geraadpleegd op 3 mei 2021]
- Waarnemingen PWG KNNV/IVN, verzameld met Waarneming.nl